

Agata Tatarenko

Oblicza rosyjskich działań w Europie Środkowej: między dezinformacją a wywiadem

Afera wokół portalu Voice of Europe pokazała, że rosyjskie operacje wpływu wchodzą w Europie w nową fazę. Coraz częściej przybierają formę skoordynowanych działań, łączących propagandę, dezinformację, wsparcie finansowe i bezpośrednią ingerencję w procesy polityczne. Potwierdza to szereg innych operacji dezinformacyjnych ujawnionych przez czeskie służby, a także przypadek Węgier, gdzie Rosja ingerowała w kampanię przed wyborami parlamentarnymi w bieżącym roku.

Ingerencja w kampanię wyborczą na Węgrzech. W ostatnich latach coraz wyraźniej widać, że rosyjskie operacje wpływu w Europie przybierają formę skoordynowanych, wielopoziomowych działań, łączących narzędzia informacyjne, polityczne i wywiadowcze. Szczególnie dobrze ilustruje to przypadek Węgier, gdzie według doniesień medialnych, Kreml miał przygotować tajną kampanię internetową wspierającą rząd Viktora Orbána przed wyborami parlamentarnymi w 2026 r. Celem tej kampanii było zarówno wzmocnienie partii rządzącej, jak i zdyskredytowanie opozycji¹. Istotnym elementem operacji było kształtowanie przekazu politycznego poprzez silne eksponowanie wątków antyukraińskich i antyzachodnich. Kampania wyborcza (na ten temat zob. także [„Komentarze IEŚ”, nr 1551](#)) została w dużej mierze zdominowana przez narracje dotyczące wojny w Ukrainie, przedstawiane jako zagrożenie dla bezpieczeństwa i stabilności Węgier, co wpisuje się w szerszą strategię mobilizacji elektoratu poprzez wskazywanie zewnętrznego przeciwnika². Tego typu działania pokazują, że współczesne operacje wpływu nie ograniczają się do rozpowszechniania dezinformacji, lecz obejmują również aktywne modelowanie agendy politycznej oraz wzmocnianie wybranych tematów i określonego interpretowania zjawisk w debacie publicznej.

Przypadek węgierski po raz kolejny pokazuje skalę i wagę działań hybrydowych w Europie: od klasycznej propagandy do złożonych operacji ingerujących bezpośrednio w procesy wyborcze i wewnętrzne konflikty polityczne państw członkowskich Unii Europejskiej. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabierają działania podejmowane przez państwa regionu Europy Środkowej, w tym Republikę Czeską.

W ciągu ostatnich kilku lat czeskie służby ujawniły kolejne przypadki działalności rosyjskich oraz powiązanych z Rosją agentów wpływu i struktur dezinformacyjnych. W marcu 2025 r. Czeska Służba Bezpieczeństwa Informacyjnego (BIS) zidentyfikowała i rozbiła operację prowadzoną przez rosyjski wywiad wojskowy GRU, w której kluczową rolę odgrywała białoruska dziennikarka Natalia Sudliankova. Z ustaleń wynikało, że działała ona jako współpracowniczka GRU, prowadząc aktywność medialną i dezinformacyjną zgodnie z wytycznymi rosyjskich służb, co doprowadziło do jej wydalenia z Republiki Czeskiej oraz objęcia sankcjami. Równolegle czeskie władze wydal�y także rosyjskich dyplomatów powiązanych z tą operacją, co wskazuje na bezpośrednie zaangażowanie struktur państwowych Rosji.

Również w 2025 r. czeskie służby (BIS), we współpracy ze służbami wywiadowczymi Rumunii i Węgier, rozbiły białoruską siatkę wywiadowczą działającą w Europie, budowaną przez KGB. W wyniku operacji Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej wydal�o białoruskiego oficera wywiadu działającego pod przykrywką

¹ Zob. szerzej: A. Mierzyńska, *Tajna kampania, kremlowska agencja i GRU. Czy Rosja ingeruje w wybory na Węgrzech?*, 12.03.2026, <https://oko.press/tajna-kampania-kreml-ingeruje-w-wybory-na-wegrzech> [08.04.2026]; eadem, *Węgry. Coraz mocniejsze dowody na współpracę Orbána z Kremlem. W tle samoloty z pieniędzmi*, 01.04.2026, <https://oko.press/węgry-coraz-mocniejsze-dowody-na-wspolprace-orbana-z-kremlem> [08.04.2026].

² Ibidem.

dyplomaty. Wspólne działania europejskich służb doprowadziły do ujawnienia agentów i współpracowników KGB w kilku krajach, w tym w Mołdawii. Sprawa ta pokazuje kluczowe znaczenie międzynarodowej współpracy w obecnej sytuacji bezpieczeństwa, również z tego względu, że Białoruś wykorzystywała swobodę przemieszczania się po UE, a jej służby nadal korzystają z przykrycia dyplomatycznego, co uzasadnia potrzebę ograniczenia ruchu dyplomatów z Rosji i Białorusi w strefie Schengen. Operacja była nadzorowana przez Eurojust z siedzibą w Hadze³.

Voice of Europe. W Republice Czeskiej funkcjonuje rozbudowany system portali dezinformacyjnych, które publikują nawet więcej treści niż tradycyjne media, często korzystając z finansowania powiązanego z Rosją. Świadczy to o systematycznym i wielopoziomowym charakterze rosyjskich operacji wpływu, obejmujących zarówno działania wywiadowcze, jak i informacyjne. Na tym tle należy umiejscowić ujawnioną w 2024 r. aferę dotyczącą portalu Voice of Europe, która stanowi jeden z najlepiej udokumentowanych przypadków rosyjskiej operacji wpływu w UE. Portal ten, działający z Pragi⁴ i powiązany z prorosyjskim ukraińskim politykiem Wiktorem Medwedczukiem, był elementem szerszej sieci mającej na celu oddziaływanie na opinię publiczną i procesy polityczne w państwach UE. Portal publikował m.in. wywiady z politykami reprezentującymi środowiska eurosceptyczne i skrajnie prawicowe, wzmacniając narracje podważające jedność Zachodu oraz wsparcie dla Ukrainy.

Z ustaleń czeskich służb wynikało, że platforma nie tylko rozpowszechniała treści prorosyjskie i antyukraińskie, lecz także angażowała się w bardziej zaawansowane działania, takie jak finansowanie wybranych polityków oraz wspieranie określonych środowisk politycznych w Europie. Według informacji ujawnionych przez BIS osoby związane z portalem podejmowały próby wpływania na wybory do Parlamentu Europejskiego w 2024 r., a także prowadziły działalność o charakterze quasiszpiegowskim na terenie UE. Aktywność ta łączyła propagandę, wsparcie finansowe i infiltrację środowisk medialnych, wpisując się w szerszy model rosyjskich działań hybrydowych, w których media stanowią tylko jedno z narzędzi oddziaływania.

Reakcja władz Republiki Czeskiej była szybka i zdecydowana: rząd w Pradze objął sankcjami zarówno portal Voice of Europe, jak i osoby z nim powiązane, uznając ich działalność za zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa oraz procesów demokratycznych w UE. W ślad za działaniami Pragi podobne kroki podjęła UE, obejmując portal sankcjami i wskazując na jego rolę w szerzeniu dezinformacji oraz destabilizacji przestrzeni politycznej UE.

Komentarz. Afera „Voice of Europe” ujawnia istotne cechy współczesnych rosyjskich operacji wpływu. Po pierwsze, wskazuje na odejście od tradycyjnej propagandy na rzecz bardziej złożonych działań hybrydowych, obejmujących zarówno media, jak i bezpośrednie oddziaływanie na aktorów politycznych. Po drugie, podkreśla transnarodowy charakter tego typu operacji, których celem jest wpływanie na debatę publiczną w wielu państwach jednocześnie. Po trzecie, pokazuje rosnącą skuteczność państw Europy Środkowej w identyfikowaniu i neutralizowaniu zagrożeń związanych z działalnością Rosji w przestrzeni informacyjnej, wynikającą z pogłębionej znajomości metod działania rosyjskich służb oraz doświadczeń historycznych w konfrontacji z podobnymi formami oddziaływania.

W szerszej perspektywie opisane przypadki, w tym ingerencja w kampanię wyborczą na Węgrzech, po raz kolejny potwierdzają, że operacje wpływu prowadzone przez Rosję i podmioty z nią powiązane stają się trwałym elementem środowiska bezpieczeństwa w Europie, wymagającym systemowej i skoordynowanej odpowiedzi. Kluczowe znaczenie ma nie tylko wzmacnianie zdolności kontrwywiadowczych, lecz także rozwijanie mechanizmów współpracy międzynarodowej, regulacji dotyczących przejrzystości finansowania działalności politycznej i medialnej oraz budowanie odporności społecznej na dezinformację.

³ BIS, *Rozbili jsme běloruskou zpravodajskou síť v Evropě*, 08.09.2025, <https://www.bis.cz/aktuality/rozbili-jsme-beloruskou-zpravodajskou-sit-v-evrope-eb16c7c7.html> [08.04.2025].

⁴ Portal początkowo założono w Holandii. Został zamknięty w 2019 r. i ponownie uruchomiony w 2023 r. w Republice Czeskiej.